



## ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ ДИЗАЙНУ І МИСТЕЦТВ

Факультет	Образотворче мистецтво	Рівень вищої освіти	Перший рівень (Бакалавр)
Кафедра	Живопис	Рік навчання	4
Галузь знань	02 Культура і мистецтво	Вид дисципліни	Вибіркова
Спеціальність	023 Образотворче мистецтво	Семестри	7

### «Переддипломна практика»

Семестр 7

(осінь 2020)

01 вересня — 30 вересня

**Викладач** Василій Леонтійович Ганоцький, професор кафедри живопису

**E-mail** olga.5ganotskaya@gmail.com

**Заняття** **Понеділок: 9:00–14:45, ауд. 30 (1 корпус)**  
**Вівторок: 9:00–14:45, ауд. 30 (1 корпус)**  
**Середа: 9:00–14:45, ауд. 30 (1 корпус)**  
**Четверг: 9:00–14:45, ауд. 30 (1 корпус)**  
**П'ятниця: 9:00–14:45, ауд. 30 (1 корпус)**

### Консультації

**Адреса** ауд.30, поверх 2, корпус 1, вул. Мистецтв 6

**Телефон** (057) 706-02-81 (кафедра)

### КОМУНІКАЦІЯ З ВИКЛАДАЧЕМ

Поза заняттями офіційним каналом комунікації з викладачем є електронні листи (тільки у робочі дні до 18-00). Умови листування:

1) в *темі* листа обов'язково має бути зазначена назва дисципліни **«Переддипломна практика»**

2) в полі тексту листа позначити курс, групу, ПБ студента, який звертається (анонімні листи не розглядаються);

3) файли підписувати таким чином: *прізвище\_ завдання. Розширення: текст — doc, docx, ілюстрації — jpeg, pdf.*

Окрім роздруківок для аудиторних занять, роботи для рубіжного контролю мають бути надіслані на пошту викладача. Обговорення проблем, пов'язаних із дисципліною, у коридорах академії не припустимі. Консультування з викладачем в стінах академії відбуваються у визначені дні та години.

## **ПЕРЕДУМОВИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ**

Передумовою для вивчення дисципліни **«Переддипломна практика»** є певний обсяг знань. Передумовою для вивчення дисципліни **«Переддипломна практика»** є певний обсяг знань, що стосується технічних засобів, властивостей фарб та будови кольору специфіки побудови картини. Обов'язковим є достатній рівень навичок роботи з матеріалом по даній темі. Студент отримує повну підтримку при опрацюванні матеріалу вибіркової дисципліни та підготовки у практичній роботі. Студент отримує повну підтримку при опрацюванні матеріалу дисципліни та підготовки у практичній роботі.

## **НАВЧАЛЬНІ МАТЕРІАЛИ**

Показ робіт із методичного фонду. Демонстрація матеріалу за допомогою аудиторних майстер-класів. Ознайомлення студентів з електронними версіями матеріалу з олійного та темперного живопису та застосування додаткової літератури з дисципліни та методичних рекомендацій:

**ПОСИЛАННЯ НА МАТЕРІАЛИ**

1. Анализ и интерпретация художественного произведения искусства. Учебное пособие для вузов/ Ред. Н.А. Яковлева. М.: Высшая школа, 2005.551 с.
2. Алексеев С.С. О колорите / С.С. Алексеев. М.: Изобраз. искусство, 1974.174 с. с ил.
3. Беда Г.В. Живопись. / Г.В. Беда - М.: Просвещение"1986 - 192 с.
4. Беда Г.В. Тональные и цветовые отношения в живописи / Г.В. Беда - М.: Советский художник, 1964. - 248с.
5. Волков Н. Н. Композиция в живописи/ Н. Н. Волков. - М.: Искусство, 1978. - 263 с.
6. Волков Н. Н. Цвет в живописи/ Н. Н. Волков. - М.: Иск-во, 1965. - 196 с.
7. Габричевский А. Г. Морфология искусства/ А.Г. Габричевский; сост. и примеч. Ф. О. Стукалова-Погодина; общ. ред. А. М. Кантора. - М.: Аграф, 2002. - 864 с.
8. Герчук Ю.Я. Язык и смысл изобразительного искусства: учеб. пособие / Ю. Я. Герчук. - М. : Мособлупрполиграфиздат, 1994. - 175 с.
9. Евтых С.Ш. Наброски. Зарисовки. Эскизы: Учебное пособие / С.Ш. Евтых. - М., 2003. - 88 с.
10. Кларк К. Пейзаж в искусстве/К. Кларк; пер.с англ. Н.Н.Тихонова.- СПб: Азбука-классика, 2004.- 302 с.
11. Лазарев В.Н. Старые европейские мастера/В.Н.Лазарев. - М.: Искусство, 1974. - 359 с.
12. Маслов Н.Я. Пленэр: практика по изобразит. искусству. учеб. пособие для студентов худож.-граф. фак. пед. ин-тов / Н.Я. Маслов. - М.: Просвещение, 1984. - 112 с., ил.
13. Мочалов Л.В. Пространство мира и пространство картины. Очерки о языке живописи/ Л.В. Мочалов. - М.: Советский художник, 1983. - 376 с.
14. Паррамон Хосе М. Основы живописи / Хосе М. Паррамон - М.: DjVu.,

1994. - 129 с.

15. Раушенбах Б.В. Пространственные построения в живописи: Очерк основных методов/ Б.В.Раушенбах; отв. ред. Прокофьев В.Н.; АН СССР ВНИИ искусствознания МК СССР. - М.: Наука, 1980. - 288 с

16. Смирнов Г.Б. Рисунок головы: Учеб. пособ. для ст-тов-заочников ХГФ пединститутов. - Изд. второе, перераб. - М.: Просвещение, 1976. - 38 с..

17. Унковский А.А. Живопись. Вопросы колорита / А.А. Унковский - М.: Просвещение, 1980. - 125 с.

18. Фаворский В.А. О рисунке. О композиции/ В.А. Фаворский. - Фрунзе, 1966. - 77 с.

Яшухин А.П. Живопись: Учеб. пос. для учащихся пед. уч-щ - М.: Просвещение, 1985. - 288 с.

## МЕТА Й ЗАВДАННЯ КУРСУ

**Метою** є практична підготовка бакалаврів, яка є невід'ємною складовою навчального процесу впродовж усього терміну навчання. Практична підготовка студентів здійснюється як в навчальних майстернях кафедри, так і в умовах пленеру, музеях, тощо. Грамотна організація цього процесу забезпечує фахову підготовку художника-живописця в умовах, наближених до реалій майбутньої професійної діяльності, в галузі образотворчого мистецтва, що сприяє адаптації випускників на вітчизняному ринку праці, успішній мистецькій діяльності.

**Завдання** дисципліни полягають в опануванні та вмілому використанні в образотворчій практиці набути навички побудови полотна, розуміння закономірностей побудови колірної композиції та набуття практичних навичок роботи з візуальними матеріалами, котрі були набути під час пленерних доробків та графічні пошуки. У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати:

- основні категорії і проблеми композиції;
- принципи побудови моделі з анатомії;

- систематику побудови, їхню ієрархію — головні й другорядні;
- принципи побудови колірної гармонії і вираження колірних переваг за ідеєю роботи; – принципи організації композиції на площині та у колірному просторі роботи.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен вміти:

- вільно володіти прийомами роботи з світлом та кольором;
- побудувати будь-яку власну композицію;
- побудувати будь-яку колірну гаму згідно з ідеєю композиції.

## **ОПИС ДИСЦИПЛІНИ**

Під час педагогічної практики студенти оволодівають системою професійних знань, умінь та навичок. У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати основні напрямлення модернізації професійної освіти; методологічні підходи до організації навчального процесу усіх освітніх галузей; структуру та зміст навчальних планів та робочих програм з фахових дисциплін.

Згідно з навчальним планом, що ухвалений методичною радою ХДАДМ, на 4 курсі першого (бакалавр) рівня вищої освіти, вивчається дисципліна **«Переддипломна практика»** для отримання освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавр, студенти закріплюють набуті навички та вміння і продовжують удосконалювати свою художню майстерність. Для цього у навчальному плані передбачено (3 кредити ECTS 90 навчальних годин, у тому числі 30 – аудиторних занять та 60 поза аудиторних, самостійних).

**1 семестр містить 2 модулі два завдання за темою:**

## **Модуль 1.**

### **1 МОДУЛЬ**

Тема 1.

1. Вибір теми, ідеї, сюжету композиційно-тематичного завдання за мотивами побаченого та пережитого.
2. Розробка композиційного завдання у ескізах (тонально-кольорове, пластичне та образне рішення).
3. Збір натурального матеріалу згідно вибору композиційно-тематичного завдання. Виконання начерків, замальовок, кольорових етюдів людини, групи людей, пейзажу, натюрморту, інтер'єру, архітектурних споруд..

### **2 МОДУЛЬ**

Передбачає виконання остаточного варіанту ескізу у визначеному форматі.

Підсумковий контроль засвоєння практичних навичок студентів здійснюється у формі проміжних та екзаменаційних переглядів

### **ФОРМАТ ДИСЦИПЛІНИ**

Метод повідомлення нових знань — практична робота в процесі виконання серії завдань. Основна форма вивчення курсу — практичні завдання. Мета запропонованих завдань — є опанування та вміле використання на практиці основних закономірностей композиції, основ живописно-композиційного сприйняття, закономірностей побудови колірної та гарфічної композиції, а також набуття практичних навичок роботи з матеріалами. Основними дидактичними принципами, покладеними в основу викладання дисципліни є:

- навчання на високому рівні труднощів;
- швидкий темп вивчення навчального матеріалу;
- усвідомлення матеріалу через проживання (активні форми навчання);

— систематична робота над особистісним розвитком студентів. За термін навчання студенти повинні привчатися працювати з поставленою задачею керівником, але без прямих рекомендацій. Роль викладача є більш за все консультативною, тому що викладач виступає в ролі «замовника» тієї чи іншої роботи студентів. Розвиток у процесі навчання здійснюється не тільки змістом навчального матеріалу, але й особистістю викладача і стилем спілкування зі студентами.

### **ФОРМАТ СЕМЕСТРОВОГО КОНТРОЛЮ**

Програмою передбачено рубіжні етапи контролю у формі поточних переглядів етапів процесу роботи виконаних завдань. Підсумковий контроль засвоєння знань здійснюється у формі екзаменаційних переглядів.

**ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ**

Національна	Бали	ECTS	Диференціація A (внутрішня)	Національна	Бали	ECTS
відмінно	90– 100	A	A+ 98–100	задовільно	64– 74	D
			A 95–97		60– 63	E
			A- 90–94	незадовільно	35– 59	FX
добре	82– 89	B		незадовільно (повторне проходження)	0–34	F
	75– 81	C				

**ПРАВИЛА ВИКЛАДАЧА**

**Дисциплінарна та організаційна відповідальність.** Викладач несе відповідальність за координацію процесу занять, а також створення атмосфери, сприятливої до відвертої дискусії та пошуку необхідних питань з дисципліни. Особливу увагу викладач повинен приділити досягненню програмних результатів навчання дисципліни. В разі необхідності викладач має право на оновлення змісту навчальної дисципліни на основі найновіших досягнень і сучасних практик у відповідній галузі, про що повинен попередити студентів. Особисті погляди викладача з тих чи інших питань не мають бути перешкодою для реалізації студентами процесу навчання.

Викладач повинен створити безпечні та комфортні умови для реалізації процесу навчання особам з особливими освітніми потребами (в межах означеної аудиторії).

**Міжособистісна відповідальність.** У разі відрядження, хвороби або іншої важливої причини, викладач має право перенести заняття на інший



день за умови узгодженості з адміністрацією та існуючим розкладом занять. Про дату, час та місце проведення занять викладач інформує студентів через старосту групи.

### **ПРАВИЛА ЗДОБУВАЧА**

Під час занять студенти повинні обов'язково вимкнути звук мобільних телефонів. За необхідності студент має право на дозвіл вийти з аудиторії. Вітається власна думка з теми заняття, яка базується на аргументованій відповіді та доказах, зібраних під час практичних або самостійних занять.

## **ПОЛІТИКА ВІДВІДУВАНOSTІ**

Недопустимі пропуски занять без поважних причин (причини пропуску мають бути підтвержені необхідними документами або попередженням викладача). Не вітаються запізнення на заняття. У разі пропуску занять, студент має самостійно опрацювати матеріали тем і підтвердити їх опанування відповідними нотатками, а також практичною роботою. Довгострокова відсутність студента на заняттях без поважних причин дає підстави для незаліку з дисципліни і його можливого подальшого відрахування. Додаткові заняття з такими студентами не передбачені. Відсутність практичних завдань на поточних переглядах безпосередньо впливає на зниження підсумкової оцінки (мінус 3 бали за кожний пропуск).

## АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Під час навчання студенти зобов'язані дотримуватися правил академічної доброчесності. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. Якщо під час рубіжного контролю визначено плагіат – тобто суттєве запозичення або копіювання в практичній роботі чужих матеріалів, студент не отримає бали за тему. Він зобов'язаний її переробити, в цьому випадку нараховується лише 50% від максимальної кількості балів за цю частину. Якщо факт академічної недоброчесної дії зафіксований на екзаменаційному перегляді — студент максимально отримує тільки ті бали, що були зараховані за попередні етапи контролю.

**Корисні посилання:** <https://законодавство.com/zakon-ukrajiny/stattya-akademichna-dobrochesnist-325783.html>

<https://saiup.org.ua/novyny/akademichna-dobrochesnist-shho-v-uchniv-ta-studentiv-na-dumtsi/>

## РОЗКЛАД КУРСУ

Дата	Тема	Вид заняття	Зміст	Годин	Рубіжний контроль	Деталі
01.09	1	Бесіда, практичні	Присвячене збору матеріалу для кваліфікаційної роботи, що передбачає розробку авторської концепції рішення обраної теми.	22	Поточний перегляд	
11.09	2	Бесіда, практичні	Збір інформації та необхідних матеріалів за визначеною темою (етюди, начерки, замальовки).	24	Поточний перегляд	
19.09	3	Бесіда, практичні	Розробка авторської концепції рішення теми та ескізів.	22	Поточний перегляд	
30.09	4	Бесіда, практичні	Передбачає виконання остаточного варіанту роботи (композиційного завдання). Оформлення експозиції.	22	Поточний перегляд	

**РОЗПОДІЛ БАЛІВ**

Тема	Форма звітності	Бали
1	Поточний контроль	0–25
2	Поточний контроль	0–25
3	Поточний контроль	0–25
4	Поточний контроль	0–25
Всього балів		100

**КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ**

	Бали		Критерії оцінювання
	0–20	0–40	
A+	20	40	Студент в повному обсязі опанував матеріал практичного курсу, проявив креативне мислення при виконанні завдань, логічно обґрунтував послідовність виконання необхідних завдань, професійно виконав усі етапи завдання, додатково брав участь у міжнародних або всеукраїнських конкурсах, виставках, фестивалях (отримав відзнаку).
A	17–19	37–39	Студент в повному обсязі опанував матеріал теми, надав додаткові матеріали за темою. Практична подача акуратна, без помилок. Показав відмінні результати під час поточного контролю.
A-	16	36	Студент в повному обсязі опанував матеріал теми, продемонстрував якісний рівень знань та вмінь під час поточного контролю, творчо та якісно виконав усі поставлені завдання.
B	12–15	32–35	Студент добре опанував матеріал теоретичного та практичного курсу, вчасно виконав усі поставлені задачі, творчо підійшов до виконання практичних завдань, але при цьому робота має незначні недоліки.
C	8–11	22–31	Студент в цілому добре опанував матеріал

			теоретичного та практичного курсу, вчасно та якісно виконав більшість поставлених завдань, але виконана робота має суттєві недоліки (відсутність творчого підходу тощо).
D	4–7	10–21	Студент в недостатньому обсязі опанував матеріал теоретичного та практичного курсу, вирішив в цілому основні поставлені завдання, але виконана робота має значні недоліки (неохайність виконання, відсутність творчого підходу, несвоєчасна подача виконаної роботи тощо).
E	1–3	1–9	Студент в недостатньому обсязі опанував матеріал теоретичного та практичного курсу, не впорався з головними задачами дисципліни, практична робота має багато значних недоліків (неохайність виконання, відсутність творчого підходу, несвоєчасна подача виконаної роботи, значна кількість суттєвих помилок при виконанні завдання, пропуски занять без поважних причин тощо).
	0	0	Пропуск рубіжного контролю

### СИСТЕМА БОНУСІВ

Передбачено додаткові бали за активність студента, та творчий підхід під час практичних занять (1-3), виставкова участь у фестивалях та конкурсах (5–8), а також участь у житті групи (1–3). Максимальна кількість балів: 10.

**РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА**

1. Беда Г.В. Живопись и ее изобразительные средства. – М.: «Просвещение», 1977. – 188 с.
2. Вимоги до публікацій та фахових видань [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://www.vak.org.ua/profjournals.php>
3. Виннер А.В. Как работают мастера живописи. – М.: Сов. Россия, 1965. – 112 с.
4. Волков Н.Н. Цвет и колорит в живописи. – М.: Искусство, 1984. – 320 с.
5. Григорьева Э.И. Цветоведение и колористика: Учебн. пособие для студентов высших учебн. заведений. – Тольятти: ред.-изд. отдел Тольяттинского гос. ун-та с., 2006. – 104 с.
6. Жердзицький В. Живопис: Техніка і технологія: Навч. посібник. – Харків: ХДАДМ, 2006. – 332 с.
7. Зайцев А.С. Наука о цвете и живопись. – М.: Искусство, 1986. – 158 с.
8. Ковалёв Ф.В. Золотое сечение в живописи: Учеб. пособие. – К.: Вища школа, 1989. – 143 с.
9. Крушельницька О. В. Методологія та організація наукових досліджень: навчальний посібник / О. В. Крушельницька. – К. : Кондор, 2003. – 192 с.
10. Кулешов В.А. Теория цвета. – М.: Б.и., 2003. – 24 с.
11. Макарова М.Н. Перспектива: Учебн. пособие для студ. пед. інст. по худ. граф. спец. – М.: Просвещение, 1989. – 191 с.
12. Миронова Л.Н. Цветоведение: Учеб. пособие для спец. 2229 «Интерьер и оборудование», 2230 «Пром. искусство», 2231 «Монумент. – декор. искусство». – Минск: Вища школа, 1984. – 286 с.
13. Нагаев В. М. Методика викладання у вищій школі: навч. посіб. для студ. вузів рек МОНУ / В. М. Нагаев. – К. : Центр учбової літератури, 2007.
14. П'ятакова Г. П. Сучасні педагогічні технології та методика їх застосування у вищій школі : навч.-метод. посібник / Г. П. П'яткова. – Львів: Вид. центр ЛНУ, 2003.

15. Подоляк Л. Г. Психологія вищої школи: навч. посібник рек МОНУ / Л. Г. Подоляк. – К. : Філ-студія, 2006. – 320с.
16. Організація та методика науково-дослідницької діяльності: Підручник. –7-ме вид./ Шейко В.М., Кушнарєнко Н.М. –К., 2011. – 310 с.
17. Офіційний сайт Вищої атестаційної комісії України (нормативна база, вимоги до публікацій та оформлення документів, ін.) [Електронний ресурс] / Режим доступу : <http://www.vak.org.ua/>.
18. Шевченко В. Я. Методичні рекомендації проведення педагогічної практики для студентів магістратури спеціалізації «Графіка» / Володимир Якович Шевченко. – Х.: ХДАДМ, 2002.

## ДОПОМІЖНА ЛІТЕРАТУРА

1. Габричевский А. Г. Морфология искусства/ А.Г. Габричевский; сост. и примеч. Ф. О. Стукалова-Погодина; общ. ред. А. М. Кантора. - М.: Аграф, 2002. - 864 с.
2. Герчук Ю.Я. Язык и смысл изобразительного искусства: учеб. пособие / Ю. Я. Герчук. - М. : Мособлупрполиграфиздат, 1994. - 175 с.
3. Евтых С.Ш. Наброски. Зарисовки. Эскизы: Учебное пособие / С.Ш. Евтых. - М., 2003. - 88 с.
4. Кларк К. Пейзаж в искусстве/К. Кларк; пер.с англ. Н.Н.Тихонова.- СПб: Азбука-классика, 2004.- 302 с.
5. Лазарев В.Н. Старые европейские мастера/В.Н.Лазарев. - М.: Искусство, 1974. - 359 с.
6. Маслов Н.Я. Пленэр: практика по изобразит. искусству. учеб. пособие для студентов худож.-граф. фак. пед. ин-тов / Н.Я. Маслов. - М.: Просвещение, 1984. - 112 с., ил.
7. Мочалов Л.В. Пространство мира и пространство картины. Очерки о языке живописи/ Л.В. Мочалов. - М.: Советский художник, 1983. - 376 с.
8. Паррамон Хосе М. Основы живописи / Хосе М. Паррамон - М.: DjVu.,

1994. - 129 с.

9.Раушенбах Б.В. Пространственные построения в живописи: Очерк основных методов/ Б.В.Раушенбах; отв. ред. Прокофьев В.Н.; АН СССР ВНИИ искусствознания МК СССР. - М.: Наука,1980. - 288 с

10.Смирнов Г.Б. Рисунок головы: Учеб. пособ. для ст-тов-заочников ХГФ пединститутов. - Изд. второе, перераб. - М.: Просвещение, 1976. - 38 с..

11.Унковский А.А. Живопись. Вопросы колорита / А.А. Унковский - М.: Просвещение, 1980. - 125 с.

12.Фаворский В.А. О рисунке. О композиции/ В.А. Фаворский. - Фрунзе, 1966. - 77 с.

Яшухин А.П. Живопись: Учеб. пос. для учащихся пед. уч-щ - М.: Просвещение, 1985. - 288 с.